

Potíže s náklady na bydlení mohou vyřešit příspěvek a doplatek na bydlení
15.5.2010 8:24

Rodiny i jednotlivci s nízkými příjmy se mohou obrátit na stát mimo jiné v případě, kdy kvůli tíživé finanční situaci nejsou schopni hradit náklady na své bydlení. V únoru 2010 tak dostalo 100 319 jednotlivců nebo domácností příspěvek na bydlení v celkové výši 223 milionů Kč. Přes 49 milionů Kč si rozdělilo 20 384 příjemců doplatku na bydlení. Výše obou dávek vždy závisí na konkrétní situaci žadatele. Různé formy pomoci kromě Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) poskytují jednotlivé obce a městské části. Například přidělují obecní byty ve výdajově přijatelnější hladině, slevují na nájemném nebo vypomáhají finančně.

Na příspěvek na bydlení má nárok vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu a splňuje další podmínky pro přiznání dávky. Zásadní roli přitom hrají tzv. normativní náklady na bydlení a rozhodné příjmy rodiny či jednotlivce v předchozím kalendářním čtvrtletí. Na příspěvek mají nárok rodiny či jednotlivci, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů lidí hlášených v bytě k trvalému pobytu nestačí k pokrytí nákladů na bydlení. A zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů je nižších než normativní náklady na bydlení.

Samotná výše příspěvku se stanoví jako rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a 0,30 (v Praze 0,35) násobkem rozhodného příjmu. Jsou-li skutečné náklady na bydlení nižší než normativní, odečítá se příslušný násobek rozhodného příjmu od nákladů skutečných.

Náklady na bydlení tvoří u nájemních bytů nájemné a výdaje za plnění poskytované v souvislosti s užíváním bytu a u družstevních a bytů vlastníků tzv. srovnatelné náklady. Dále se do nich zahrnují výlohy za energie, vodné a stočné, odpady a vytápění.

Rozhodný příjem je součet příjmů členů rodiny, včetně některých dávek státní sociální podpory (přídavek na dítě, rodičovský příspěvek). Normativní náklady na bydlení představují průměrné náklady rodiny či jednotlivce na bydlení podle velikosti obce a počtu lidí trvale přihlášených v bytě. Zahrnují částky nájemného (pro nájemní byty) nebo tzv. obdobné náklady (pro družstevní byty a byty vlastníků) a ceny služeb a energií. Jejich výši stanovuje zákon o státní sociální podpoře diferencovaně podle počtu členů rodiny a velikosti obce, ve které je byt. Nařízením vlády se částky normativních nákladů na bydlení vždy k 1. lednu na kalendářní rok mění. Jejich aktuální přehled můžete nalézt na http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni.

Žádosti o poskytnutí příspěvku na bydlení se podávají na úřadu práce dle místa pobytu žadatele. Tiskopis je k dispozici přímo na úřadu práce nebo na <http://portal.mpsv.cz/soc/ssp>. Nárok na výplatu příspěvku na bydlení zaniká uplynutím 3 měsíců ode dne, za který náleží. To znamená, že nárok je sice možné uplatnit zpětně, ale nejdéle za 3 měsíce.

Jednotlivci nebo domácnosti, kterým nestačí vlastní příjmy a pomoc ve formě příspěvku na bydlení, mohou požádat o doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Nárok na doplatek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který užívá byt. Jeho příjem/příjem všech společně posuzovaných osob (tj. lidí hlášených v bytě k trvalému pobytu) musí být po úhradě nákladů na bydlení nižší než částka jeho živobytí/částka živobytí společně posuzovaných osob. Podmínkou přiznání nároku na doplatek na bydlení je vedle nedostatečného příjmu také získání nároku na příspěvek na bydlení a na příspěvek na živobytí.

Doplatek na bydlení může být poskytnut s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům také těm, kterým příspěvek na živobytí nebyl přiznán, protože je jejich příjem vyšší než částka živobytí. V tomto případě musí být příjem nižší než 1,3 násobek této částky. Více informací o příspěvku na živobytí a částce živobytí si můžete přečíst na <http://portal.mpsv.cz/soc/hn/obcane/zivobyti>.

Nárok na doplatek na bydlení až na výjimky popsané v § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, nemají lidé, kteří bez vážného důvodu odmítnou možnost levnějšího přiměřeného bydlení, o které jsou povinni požádat obec. Výše doplatku na bydlení se stanovuje tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala jednotlivci nebo společně posuzovaným osobám částka živobytí.

O doplatek na bydlení se žádá na pověřeném obecním úřadě. Formulář je dostupný rovněž na <http://portal.mpsv.cz/forms>. O dávku není možné zažádat zpětně. Doplatek na bydlení může úřad uznat nejdříve od prvního dne měsíce, ve kterém žadatel podal žádost. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, najdete na <http://portal.gov.cz/wps/portal/s.155/701?number1=117%2F1995+&number2=&name=&text=>

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, najdete na Portálu veřejné správy.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností a tisková mluvčí